

Planeringsförutsättningar – Volym och Risker inför budget 2021

Ärende

Kommunstyrelsen fastställer varje år preliminära budgetramar i beslut om budgetdirektiv för nästkommande budget- och planperiod.

Kommunstyrelsen beslutade 2020-02-10 KS 2020/0017 om planeringsförutsättningarna inför budgetåret 2021. Sammanfattningsvis innebär det en uppräknings om 1,0 procent för respektive nämnd fränsett volymförändringar och eventuella politiska prioriteringar.

Samtliga förvaltningar ska på nämndnivå lämna synpunkter på hur den preliminära ramen överensstämmer med den utveckling verksamheterna står inför kommande budgetperiod. Respektive nämnd ansvarar för att de målnivåer som anges i kommande budgetförslag bedöms vara möjliga att nå med de resurser som nämnden har till sitt förfogande.

Socialnämnden har gjort en riskanalys med de i dagsläget kända större riskerna inför verksamhetsåret 2021. Volymerna är i nuläget svåra att prognostisera och avses att presenteras i socialnämndens budgetförslag för planperioden 2021–2023. Nämnden vill dock redan nu markera att det kan komma att ske volymförändringar inom äldreomsorgen på grund av den pandemi av covid-19 som råder.

Socialkontoret avser att föreslå en 2 procentig höjning av peng o check för vård och omsorgsboenden och hemtjänst till budget 2021. En höjning med ytterligare 1 procent motsvarar cirka 2,4 mnkr för äldreboenden och de avtalade platser kommunen köper in, samt cirka 0,9 mnkr för hemtjänstchecken. Totalt innebär det ökade kostnader om cirka 3,3 mnkr. Förslaget till höjningen av peng och checkbeloppen med ytterligare en procent är konsekvens av den osäkerhet som råder bland utförare med anledning av Covid-19 pandemin. Socialkontoret bedömer att ett tillskott på 0,85 mnkr skulle säkerställa ekonomi-, avtals- och kvalitetsuppföljning med den regelbundenhet som behövs.

Bakgrund

Kommunstyrelsens beslutade den 10 februari KS 2020/0017 om planeringsförutsättningarna inför budgetåret 2021. Sammanfattningsvis innebär det en uppräknings om 1 procent för respektive nämnd fränsett volymförändringar och eventuella politiska prioriteringar. Övriga antaganden för 2021 gäller enligt nedan.

Britt-Marie Ekström

Förutsättningar inför budget 2021

- Prisökningar 2 procent
- Overheadkostnader 1,0 procent
- Löneökningar 2,0 procent
- Personalomkostnadstillägg (PO) 40,15 procent
- Internränta (investeringar) 1,5 procent
- Internhyror (KPI) 1,6 procent

Socialnämndens analys och riskbedömning samt osäkerhet beträffande framtida volymer*Kommentarer till resultat 2019 och budget 2020*

Socialnämndens budget 2020 uppgår till 645,8 mnkr. I årsbokslutet för 2019 uppgick nettokostnaderna till 643,6 mnkr. Enligt preliminära uppgifter kommer nämnderna 2021 att kompenseras med en procent i ramuppräknings bortsett från volymer och politiska prioriteringar. En stor del av 2019 års negativa resultat beror som beskrivits på minskade intäkter samt volymökningar vilket togs med i nämndens tidiga konsekvensbeskrivning inför budget 2020, i övrigt har socialnämnden vidtagit åtgärder för en budget för 2020 som är i balans.

Köpt verksamhet

Socialnämndens kostnader består till cirka 80 procent av köpt verksamhet som förutom peng och check regleras i avtal med indexklausul för prisökningar. Det innebär att utrymmet för kostnadsminskningar är mycket begränsat på kort sikt och att vissa eventuella effektiviseringar har en direkt betydande påverkan på det utbud kommunen erbjuder för sina kunder och brukare. Socialnämndens tidigare effektiviseringspaket innebar besparingar redan 2019 och 2020. Dessa sträcker sig även till 2021 då tidigare förslag innebär effektiviseringar om 6,5 mnkr.

Socialkontoret avser att i sitt budgetförslag föreslå en 2 procentig höjning av peng och check för vård och omsorgsboenden och hemtjänst till 2021. Orsaken till förslaget av höjning av peng och checkbeloppen med ytterligare en procent är den osäkerhet och oro som råder bland utförare med anledning av Covid-19 pandemin. En risk är att en lägre uppräknings av peng och check än 2 procent riskerar medföra påverkan för äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden och hemtjänst vad gäller kvaliteten för kunderna i utförd omsorg. Utförarna har signalerat att effektiviseringar i verksamheten behöver vidtas då de har kostnadsökningar genom framförallt personalkostnader. En höjning med ytterligare 1 procent motsvarar cirka 2,4 mnkr för äldreboenden (inkl. de avtalade platser kommunen köper in), samt cirka 0,9 mnkr för hemtjänstchecken. Totalt innebär förslaget ökade kostnader om cirka 3,3 mnkr

Datum
2020-04-17Diarienummer
SN 2020/0086

Britt-Marie Ekström

Personalkostnader

Ett löneutrymme om ca 1,5 procent motsvarar drygt 1,0 mkr. Den uppenbara risken med 1,0 procents kompensation är att nämnden måste genomföra personella effektiviseringar som kommer innebära lägre service till kommunens medborgare genom sänkt kvalitet inom kommunens kärnverksamheter. Det tidsintervall som tidigare kunde hållas för avtals- och kvalitetsuppföljning med årlig uppföljning, har glesats ut på grund av att resurser för dessa har tagits i anspråk för förstärkt ekonomiuppföljning. Socialnämnden ser stora risker med att inte kunna genomföra ekonomi-, avtals- och kvalitetsuppföljning med den regelbundenhet som krävs, för att säkerställa det krävs ytterligare 0,85 mnkr i budgetram.

Genomförda effektiviseringar och besparingar

Många effektiviseringar och besparingar har redan genomförts under 2019 och pågår under 2020 men är i dagsläget svåra att mäta effekterna av. Det är därför en risk är med stora kostnadsökningar som under 2019 och 2020 som ej är förknippade med LOV. Socialkontoret uppskattar att nämnden har kostnader om cirka 280 mnkr i avtal som genomförts enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU). Av dessa kostnader beräknar socialkontoret att cirka 200 mnkr har en uppräkningsfaktor (OPI), som senaste åren legat på igenomsnitt 2,7 procent, vilket bara motsvarar dryga 5,0 mnkr, det motsvarar i stort sett sen ramökning som planeringsförutsättningarna tilldelar nämnden utöver eventuella volymförändringar 2021.

Risker inom området barn och unga

Ökningen av antalet anmälningar, utredningar, placerade barn och akuta situationer får stora konsekvenser. Den största risken är ökade kostnader då de mer vårdkrävande placeringar är fler samt att antal och kostnader är svåra att prognostisera. Ökningen om den fortsätter innebär också ett mer utmanande och komplext handläggningsarbete för socialsekreterarna. 2021 kommer därmed troligen att innebära en fortsatt stor utmaning att göra ett gott arbete för framför allt socialsekreterarna som arbetar med utredningar barn och unga. Målet är en hög rättssäkerhet, rimlig arbetsbelastning samt en organisation och arbetsbelastning som möjliggör att alla medarbetare ska få nära arbetsledning och det stöd de behöver.

Covid-19

Pandemiutbrott av Covid-19 kommer med största sannolikhet har påverkan på volymer inom flera områden. Inom vård- och omsorg ökar sannolikt under en period både antalet personer som har behov av vård och omsorg samt även omfattningen på vårdbehovet. En pandemi påverka människor på olika sätt och erfarenhet pekar på att man efter ett så omfattande kristillstånd i samhället ser ökade behov inom de områden där socialtjänsten ska ge stöd, det kan gälla missbruk, försörjningsstöd, våld i nära relationer, spelmissbruk, insatser för barn och unga. Hur stor påverkan blir är svårt att nu utläsa och sannolikt finns mer kunskap om det mot slutet av 2020.

Britt-Marie Ekström

Viktigt är dock att det bör finnas en beredskap för de volymförändringarna som kan komma inom socialnämndens verksamhetsområde.

Migrationsverket har ställt in mottagandet av nyanlända till och med juni 2020 och det finns en stor osäkerhet om mottagandet därefter kommer att återupptas enligt den ursprungliga planeringen, i reviderad form eller inte alls. Detta kommer att få en påverkan på både gällande intäkter och kostnader.

Egen regi

För den egna regin kan det komma att bli ett tufft år då verksamheten uteslutande är intäktsbaserat. Det är osäkert hur pandemin påverkar intäkter och bemanning framöver, framförallt om den blir långvarig. En ytterligare risk är att detta kan medföra minskad kundnöjdhet, men också en risk för ökad stress bland medarbetare samt en risk för högre personalomsättning och sjukfrånvaro än tidigare.

Britt-Marie Ekström
Socialdirektör

Expedieras
Kommunstyrelsen